

14.3. Verkostotapaamisen ryhmätyöskentely

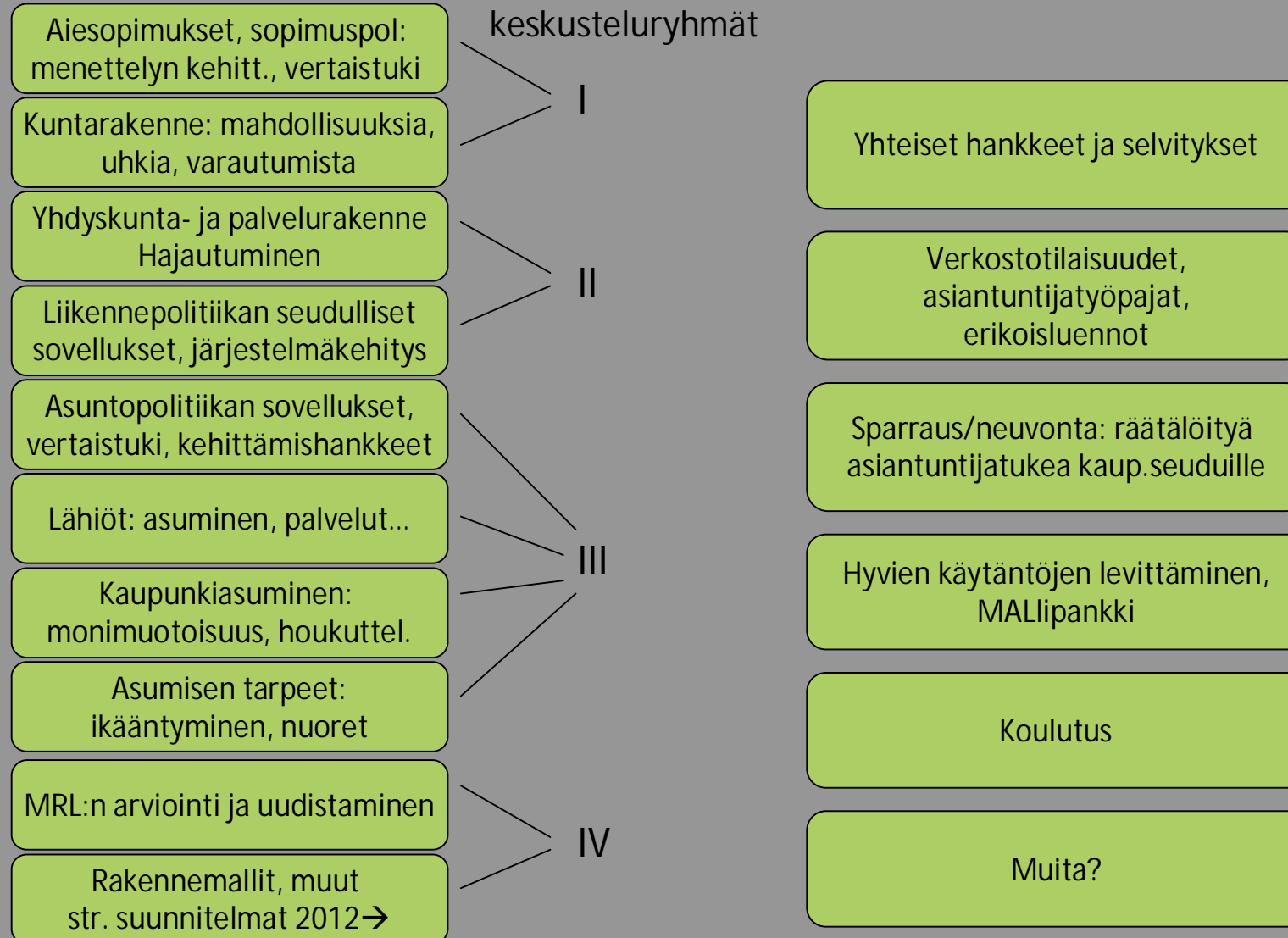
- 4 ryhmää
- Painopisteiden tarkennus, pohjalla ohjausryhmässä käyty keskustelu
- Ehdotuksia ja tarkennuksia toimintatavoiksi: miten painopisteitä viedään verkostossa eteenpäin?

Mitä? Tarpeiden tarkennus

Miten?

Painopisteet

Toimintatavat

Ryhmä I Aiesopimukset, sopimusmenettelyn kehittäminen, vertaistuki

---

- Verkosto voi parhaiten tukea mallintamalla aiesopimusprosessin työvaiheet
  - Monistettavuus, muokattavuus ja prosessin kriisipisteiden hallinta
  - Prosessin kulku: esittely, heikkoudet ja ongelmat, ratkaisumallit, hyvät käytännöt ja yleiset huomiot jatkoprosesseja ja tulevia sopimuksia varten
- Tavoitteena hyvien käytäntöjen luominen ja siirtäminen kaupungeille tai kaupunkiseuduille
- Oleellinen tekijä: Mittarit ja mittaaminen
  - Seurannan ymmärrettävyys ja arviointityö
  - Kuvaavien ja yhteismitallisten indikaattoreiden luominen hankalaa
  - Mittarit on hyvä luoda valmistelutyön aikana, ei jälkikäteen
  - Verkostossa pystyttäisiin kokoamaan yhteiset makrotason mittarit
- Olemassa olevien sopimusten ja valmisteluprosessien esittely verkostokokouksissa + räätälöitynä tietotukena kaupunkeihin/seuduille.

Esimerkki seurannan työkalusta: SYKEN YKR-aineistot: www.ymparisto.fi/ykr

Ryhmä I Kuntarakenne: mahdollisuuksia, uhkia, varautumista

- Pohdintaa: Onko kuntaliitoksissa vähemmän työtä kuin rakennemalleissa tai aiesopimusmenettelyssä?
- Verkosto hyötyisi kokemusten jakamisesta jo tehdyistä monikuntaliitoksista ja aiesopimusmenettelyn sovittamisesta kuntaliitosprosesseihin
  - Vertaa Kouvolan esimerkki
  - Verkostotapaamisiin ja työpajoissa esille: miten kuntaliitokset ovat vaikuttaneet MAL-työhön?
  - Tutkimustulosten kartoitus ja levittäminen
- Oleellinen tekijä: poliittinen tahtotila
  - Tahtotilan mahdollinen puuttuminen vaikuttaa oleellisesti lopputulokseen
  - Seudulla tulee saavuttaa yhteinen poliittinen tahto
- Pohdintaa: miten verkosto voi tukea poliittisen tahtotilan muodostamista MAL-teemojen tarkastelun osalta?
  - Voisiko sparrausta hyödyntää joissakin kapeissa kärkiteemoissa kuten tässä?
  - Luottamusmiehille, ministeriöiden edustus mukana.
  - Informaatiotuki tärkeää

Ryhmä II: Yhdyskunta- ja palvelurakentaminen, hajautuminen, **saavutettavuus**

- Terminologian pohdinta: Hajautuminen vai saavutettavuus?
  - Hajautumisella negatiivinen merkityssisältö
  - Saavutettavuudella positiivinen merkityssisältö
  - Hajautuminen vs. asumisen tasa-arvo
- Yhteiskunnalliset muutokset luovat paineita ilman kuntaliitoksiakin
  - Palvelut ja kuljetusvelvoitteet
- Yhdyskuntarakenteen ja palvelurakenteen yhdistäminen lähtökohtana, entäpä käytäntö?
  - Ennakointi: kuka jatkossa ostaa "mummonmökkit"?
  - Miten vaikuttaa palveluihin ja liikennetarpeisiin?
- Muutoksen hallinta, mm. vanhuksia tulevaisuudessa enemmän kotona kuin nykyään, suuremmat kustannukset
- Järjestelmätason epäsuhta
  - Palvelusektorinäkökulma, rajoittaa palvelujen järjeistämistä
  - Kunta tehostaa kuljetuksia ja → säästö valtiolle (KELA)

Ryhmä II: Liikennepolitiikan seudulliset sovellukset, järjestelmäkehitys

---

- Isot tiehankkeet = elinkeinoelämälle hyöty
- Pienet hankkeet = arjen sujuvuus
- Kysymyksiä:
  - Maakuntien liittojen rooli
  - Lippujärjestelmät, työmatkavähennys
  - Palvelujen sektoritarjonta → lainsäädännölliset esteet pois
  - Liikennepoliittinen selonteko
- Miksi koko Suomessa tulisi soveltaa samoja toimintatapoja?
  - Alueellisten lähtökohtien erilaisuuden hyväksyminen ja huomioiminen toimintatapojen määrittelyssä

Ryhmä II: Liikennepolitiikan seudulliset sovellukset, järjestelmäkehitys

---

- Pienet kustannustehokkaat hankkeet (KUHA)
  - Asiantuntijayhteistyötä alueiden kesken
  - Sparraus ja vuorovaikutus valmisteluvaiheessa
  - Hyvien käytäntöjen levittäminen
- Miksi koko Suomessa tulisi soveltaa samoja toimintatapoja?
  - Alueellisten lähtökohtien erilaisuuden hyväksyminen ja huomioiminen toimintatapojen määrittelyssä
- MAL-verkoston erityinen rooli
  - Rääätälöidyt asiantuntijatyöpajat
  - Ajatustenvaihto, tutkimustiedon levittäminen
  - Mallipankki on hyödyksi erityisesti niille, joilla on pulaa kollegatuesta
- Lisäksi: MAL verkosto voisi "kouluttaa" muiden asiantuntijoiden ja asiantuntijatyöryhmien verkostoja MAL-teemoista
  - Koulutustilaisuuksissa, seminaareissa ja työpajoissa, esimerkiksi Liikennepäivillä

Ryhmä III Asumisen kysymykset

- Kaupunkiasuminen ja asumisen tarpeiden selvittäminen
  - Tarpeiden pirstaloituminen
  - Monimuotoisuuden huomioiminen
- Seudullinen tarkastelu: ongelmat ja asuntomarkkinat seudullisia, myös ajattelutapa ja ratkaisut seudullisiksi
- Uudet ja olemassa olevat asuinalueet
  - Uusille alueille tiivistä pientalorakentamista (hajautumisen estäminen), hyvien käytäntöjen levittäminen, mm. puurakentaminen
  - Olemassa olevien alueiden tiivistäminen, yhteys olemassa olevaan liikenne- ja palveluverkkoon, edullisten alueiden kartoitus ja käyttöönotto
- Oleellista eri tahojen ja sektoreiden tarkastelu yhdessä
  - Lähiöt, elinkeinot ja palvelut
  - Osallistavaa suunnittelua, mm. nuorten osalta
  - Uudet kartoitusmenetelmät
- Kokonaisvaltaista asuntosuunnittelua, vanhan asuntokannan suunnittelua, edullisten alueiden käyttöönottoa, monimuotoisuutta
- Verkostotilaisuudet ja –keskustelut, sparraus, alueelliset seminaarit hyvin käytäntöjen levittämiseksi, osaamisen lisääminen verkostossa
- Ehdotuksena asumiseen liittyvä tutkimus- ja kehittämishanke, tarpeiden/kysynnän kartoitus tmv.

Ryhmä IV

MRL:n arviointi ja uudistaminen

- Ks. myös Ritva Laineen diat
- Arvioitava rakennemallin asemaa kaavajärjestelmässä
- Yleiskaavan perusteella rakennusluvat/ ohjaus tarvitaan vain tiiviin asumisen alueilla
  - Kyläkaavamenettelyn sekavat tulkinnat
  - Strategisilla oyk:illa ei juridisesti velvoittavaa asemaa
  - Seuraa tulkintavaikeuksia
- MRL ei huomioi väestöltään taantuvien alueiden suunnittelua (päähuomio kasvun hallinnassa)
  - VAT:n toimivuus taantuvilla alueilla?
- MAL-verkostossa on huomioitava myös taantuvien kaupunkiseutujen näkökulma

Ryhmä IV Rakennemallit ja muut str. suunnitelmat 2012 →

- Strategisten suunnitelmien (kaupunki, seutu, maakunta) ja kaavojen välillä on ristiriita
  - Rakennemalleilla ja muilla strategisilla suunnitelmissa ei ole juridista sitovuutta
- Arvioitava rakennemallin asemaa kaavajärjestelmässä
  - Kytkeytyy MRL:n uudistamiseen
  - Mitä maakuntakaavan ja kuntakaavan väliin?
- Odotukset verkostolta:
  - Tukea oman seudun kehittämistyöhön
  - Laajempi seudullinen tiedottaminen
  - Sparrausta myös luottamushenkilöille

Ryhmä IV - toimintatavat

- Yleistä: Verkoston painopisteet rajatummiksi
- Työpajatoiminta hyvä tapa toimia
  - Työpajoja lisää ja niissä lisääaikaa keskusteluille
  - Kokemukset tehdyistä kuntaliitoksista jakoon
- Sparraus ja neuvonta hyvä suunnata luottamushenkilöille verkoston yhteyshenkilöiden lisäksi

Yhteenvetoa

- Verkostotilaisuudet jatkossakin, työpajat, räätälöity sparraus
- Ryhmien ehdotuksia:
  - Aiesopimusprosessin ja seurannan mallinnus, hyvät käytännöt jakoon
  - Asumiseen ja asumispreferensseihin liittyvä tutkimus- ja kehittämishanke
  - Rakennemallien rooli tulevaisuudessa, palveluverkkonäkökulma
  - Myös taantuvien tai vakaiden (kasvu vähäistä) kaupunkiseutujen näkökulmaa esille
  - Koulutus muille kaupunkipolitiikan ja kaupunkikehityksen verkostoille/ asiantuntijoille MAL-kysymyksistä
- Kokemukset jo tehdyistä kuntaliitoksista jakoon
  - Huom. Kuntaliiton monikuntaliitosselvitys, valmistuu v. 2012
- Tutkimustiedon levittäminen, terminologian täsmentäminen, MALipankki
- Sparraus ja tietotuki erityisesti luottamushenkilöille